

POZNATKY Z PŘÍPRAVY NA CVIČENÍ DRUŽBA 77

V článku chci uvést některé poznatky, které jsme ve štábu získali při přípravě na spojenecké cvičení DRUŽBA 77.

Při plánování úkolů výcvikového roku 1976–77 jsme se dozvěděli, že se máme tohoto cvičení zúčastnit. Proto jsme již s plánem bojové a politické přípravy na zimní výcvikové období zpracovali i plán přípravy štábů a jednotek svazku na toto cvičení. Vycházeli jsme ze zásady nerozšiřovat již stanovené úkoly a opatření bojové a politické přípravy, ale ovlivnit zejména jejich obsahovou náplň k úspěšné přípravě na cvičení. Samotný plán přípravy na cvičení jsme zaměřili na úkoly stranickopolitické práce, přípravu velitelů a štábů, přípravu jednotek a specialistů, technické zabezpečení, materiální a zdravotnické zabezpečení. V závěru plánu jsme stanovili úkoly a opatření ke kontrole a pomoci při přípravě cvičení.

Vzhledem k podmínkám svazku jsme rozdělili úkoly v plánu na dvě etapy.

K úkolům stranickopolitické práce

V obsahu hlavních úkolů jsme věnovali pozornost přípravě politického aparátu s důrazem na diferencované řízení a pomoc novým ZVP útvarů, rozvíjení práce ZO KSC, SSM, jejich vlivu na odpovědné plnění úkolů ve štábech a jednotkách, rozvíjení socialistické soutěže, organizaci ideově výchovné, masové politické a agitační práce. Zvláštní péči jsme věnovali zálohám. Osvědčilo se včasné navázání součinnosti s politickými orgány Sovětské armády. Byly projednány zása-

V **prvé** do konce roku 1976 jsme hlavní pozornost zaměřili na přípravu kádrových příslušníků svazku. V **druhé** jsme se zaměřili na přípravu záloh. Plán jsme vydali všem útvarům. Velitelé útvarů doplnili centrální plán o svá opatření, která vycházela z konkrétních podmínek útvarů.

K rozvinutí široké aktivity a iniciativy příslušníků svazku v přípravě na cvičení vydal zvláštní rozkaz velitel svazku k usměrnění a rozvoji socialistického soutěžení. Krátkodobá socialistická soutěž byla zaměřena na rozhodující úkoly. Vyhlásili jsme soutěž o nejlepší štáb útvaru v přípravě na cvičení, o nejlepší tankový a motostřelecký prapor, soutěž mezi útvary o nejlepší přijetí, materiální zabezpečení a bojové stimlení záloh, o nejmenší poruchovost techniky při plnění úkolů cvičení, nejlepší hospodářskou výdejnu apod. Ke každé soutěži jsme stanovili konkrétní kritéria, způsob hodnocení i odměny.

dy spolupráce ve stranickopolitické práci a organizování družebních a kulturně politických akcí. Zde jsme položili důraz na posílení vlastenecké a internacionální výchovy velitelů, vojáků, na upevnění družby se Sovětskou armádou, na výměnu zkušeností a vzájemná vystoupení kulturních souborů.

K přípravě **politického aparátu** a funkcionářského aktivu proběhla společná příprava všech politických pracovníků a předstů stranických organizací. Na po-

radě byly zobrazeny zkušenosti ze stranickopolitické práce v uplynulém výcvikovém období, byly objasněny úkoly politického aparátu v novém výcvikovém roce s důrazem na přípravu cvičení DRUŽBA 77. Na další společné poradě jsme vyhodnotili stav příprav na cvičení a rozpracovali další postup práce s důrazem na rozvíjení masové politické práce a socialistické soutěže.

Ve stranických organizacích jsme využili členských schůzí k projednání úkolů zimního výcvikového období. Veřejné členské schůze přispěly k objasnění politického významu cvičení, k upevnění jednoty komunistů s nestraníky, k rozvoji aktivity lidí a jejich získání k odpovědné přípravě na cvičení. Na stranických schůzích v lednu proběhla kontrola usnesení a plnění osobních stranických úkolů. Stranické organizace kriticky poukázaly na problémy a pomáhaly řešit nedostatky, které se projevovaly v práci štábů, jednotlivých náčelníků, především v oblasti materiálního zabezpečení. K mobilizaci členů SSM za úspěšné splnění úkolů jsme využili výročních svazáckých schůzí. Na účinnost stranické a svazácké práce v přípravném období měla svůj podíl dobrá a včasná příprava funkcionářského aktivu, který organizovalo oddělení svazku. V široké míře jsme využili vojenských schůzí, zejména ke stmelení jednotek a objasnění úkolů. K přípravě příslušníků na cvičení významně přispěla ideově výchovná práce, která měla dobrou obsahovou a metodickou úroveň. Základní formy školení jsme aktualizovali o úkoly cvičení DRUŽBA 77 — objasno-

vali jsme úlohu Varšavské smlouvy, význam spojenectví se Sovětským svazem, socialistické vlastenectví a internacionalismus. Podílela se na upevňování morálně politického stavu a ovlivňovala kázeň jednotek. Využívali jsme především politických informací, přehledu tisku, přednášek a besed, na kterých se přímo podíleli příslušníci štábů.

Pozornost jsme věnovali i výběru a přípravě agitátorů na aktivech. Byli vybaveni zápisníky agitátora, fakty o XXV. sjezdu KSSS a XV. sjezdu KSČ, bleskovkami, letáky a metodickými pokyny pro práci v poli. Přes tato opatření se však ukázalo, že ne všichni správně pochopili svůj úkol a dokázali s vydanými materiály správně pracovat. Organizačně se podařilo ustanovit strukturu ZO KSČ a SSM ze záloh. Z příslušníků záloh jsme doplnili i síť agitátorů. Ukázalo se, že je nutné neustále zdokonalovat stranickopolitickou práci. Prohloubit ji zejména při všech stupních bojové pohotovosti, zkvalitňovat znalost předurčených záloh a důsledněji dbát na to, aby s úkoly byli seznámeni všichni příslušníci.

K upevnění internacionální družby se Sovětskou armádou přispěly jednotlivé družební akce. Organizovali jsme výměny zkušeností, semináře a besedy funkcionářů. Svou úlohu sehrály i vzájemná vystoupení kulturních souborů a vojenských hudeb. S velkým ohlasem se setkalo i vystoupení přímého účastníka osvobození našeho města. Poutavé vyprávění sovětského důstojníka zaujalo příslušníky posádky.

K přípravě velitelů a štábů

Zde jsme se zaměřili na sladění jednotlivých štábů k přípravě komplexních podkladů pro rozhodnutí velitelů pro přesun, zasazení do útoku z chodu bez použití JZ s přechodem na jejich použití, k obnově bojovosti po jaderných úderech nepřítele se současným odrážením jeho silných protiztečí ve zkrácených časových lhůtách v podmínkách neustále měnící se situace, na plánování dalekých přesunů s překonáváním vodních toků a ničením diverzních skupin, vzdušných výsadků i překonáváním zaměřených a zavalených prostorů, na plánování útočné i obranné činnosti vojsk, řízení bojové činnosti raketového vojska a dělostřelectva. U zpravodajských orgánů na zvládnutí zásad organizace a řízení průzkumu, zejména centralizace a komplexnosti průzkumu. Důraz jsme klad-

li na nácvik nepřetržitého a rychlého toku informací všemi směry, na sladění práce zpravodajského střediska, na přípravu podkladů a jejich přednes velitelů. Již od samého počátku jsme se zaměřili na zpracování bojové dokumentace a přednášení informací v ruském jazyce. Bojové nařízení podřízeným útvarům jsme zpracovali ve služebním jazyce. Zvýšenou pozornost jsme věnovali přípravě velitelů vozů zejména v otázkách dodržování bezpečnosti provozu, ovlivňování práce a odpočinku řidičů. Velitele jednotek jsme na velitelských cvičeních učili rychle se rozhodovat a velet jednotkám s použitím správné povelové techniky a stručných bojových nařízení. Přípravu štábů svazku jsme zahájili již v listopadu komplexním štábním nácvikem, který byl veden v ruském jazyce. Velmi nám napo-

mohlo zapůjčení vzorové dokumentace v ruském jazyce od patronátního sovětského svazku. Tato dokumentace se vyznačovala stručností a jasným formulováním úkolů. Podle ní jsme přikročili k rozpracování a doplnění vlastní vzorové dokumentace. Zaměřili jsme se především na zpracování bojových rozkazů, nařízení, rozhodnutí velitele a informací náčelníků druhů vojsk a zástupců. Vzhledem k požadavku zkrácení celkového rozhodovacího procesu na stupni svazek do tří hodin, na stupni útvar do dvou hodin, včetně doručení bojových úkolů podřízeným, přikročili jsme i k celkovému přepracování metodiky práce štábu v poli. Metodika práce měla tři části. V první části byl metodický postup řešení všech hlavních úkolů, základní plánování, rozhodování v průběhu boje, přechod do obrany v průběhu boje, odstraňování následků po jaderných úderech nepřítel, řešení násilného přechodu vodního toku, komplexní získávání a vyhodnocování zpráv a řada dalších otázek. V druhé části bylo složení sil a prostředků jednotlivých míst velení na místě i za pohybu. Dále zde byl rozpočet sil a prostředků pro řízení přesunu, vyvádění svazků na osy a možné vzory vydávaných pokynů, rozkazů a nařízení. Třetí část metodicky obsahovala základní takticko-technická data a normy cizích armád i vlastních jednotek včetně organizace. Metodika byla dobrou pomůckou, i když ne všichni funkcionáři štábu ji dostatečně zvládli.

Velitelskou přípravu štábu jsme zaměřili též k upevnění návyku v práci s pomůckami utajeného velení na pojítkách. Pro rychlé předávání krátkých úkolů a a hlášení jsme připravili signální tabulky.

Při velitelském cvičení štábu svazku s podřízenými útvary v terénu s pojítky jsme věnovali hlavní pozornost řízení dalekého přesunu ve ztížených povětrnostních podmínkách, procvičování otázek práce velitelů a štábu v terénu při rekognoskaci a organizaci součinnosti a řešení několika situací v průběhu bojové činnosti. Toto cvičení bylo velmi dobrou přípravou na samotné cvičení.

Velkou pomocí pro nás byl i komplexní štábní nácvik s podřízenými útvary začátkem měsíce ledna za řízení nadřízeného štábu, kde nám poskytli pomoc nadřízení funkcionáři. Tento nácvik byl pro nás velmi důležitý a poučný a byl současně prokoukou opatření k přípravě na cvičení.

Souběžně s přípravou štábu svazku probíhala příprava podřízených štábů. Těžiště spočívalo ve velitelské přípra-

vě a štábních nácvicích. Po rozboru konkrétní situace u útvarů jsme přistoupili k řešení tohoto úkolu diferencovaně. Vybrali jsme 50 % vševojskových a vojskových útvarů, u kterých jsme naplánovali velitelsko-štábní cvičení. Hlavní pozornost na těchto cvičeních jsme věnovali sladěni a přípravě štábů k zpracování kvalitních a úplných podkladů pro rozhodnutí velitele, na činnost velitelů a štábů při rekognoskaci a organizaci boje v terénu, na včasné doručení bojových úkolů podřízeným a na rychlé rozhodování bojové činnosti jednotek. Na základě získaných zkušeností i úpravy metodiky práce štábu svazku v poli jsme doporučili upravit a sladit metodiky práce štábů útvarů i některých vzorových dokumentů.

V přípravě podřízených štábů jsme věnovali menší pozornost dvěma otázkám: včasnému a rychlému zpracování a doručení bojových hlášení i samotné přípravě styčných důstojníků vysílaných jednotlivými útvary na štáb svazku. Důsledně jsme nepromysleli využití styčných důstojníků pro rychlé předávání bojových úkolů pomocí technických pojiček. Nedostatky z této činnosti se nám projevíly v samotném průběhu cvičení. Pozornost jsme věnovali proškolení zásad ochrany utajovaných skutečností a obnovili jsme signální tabulky pro velení na stupni útvar—prapor.

S útvary druhů vojsk a speciálních vojsk štábní nácviky probíhaly za přímého řízení náčelníků oddělení štábu svazku. Velkou pozornost jsme věnovali přípravě na pobyt jednotek v zimních podmínkách ve vojenských výcvikových prostorech. Organizovali jsme ukázkou pro hlavní funkcionáře útvarů k otázkám materiálního a zdravotnického zabezpečení vojáků v zimních podmínkách. Obdobně ukázkou organizovali velitelé útvarů pro své podřízené. Velitelský sbor jsme proškolili v zásadách provozu techniky v zimních podmínkách, ošetřování techniky v poli i v opatřeních předcházení požárů techniky. Všichni vybraní velitelé vozů byli přezkoušeni ze znalostí povinností velitele vozu, RMNO č. 8/76 a RVZVO č. 017/76.

S předstihem jsme orientovali podřízené velitele a štáby na přípravu dokumentace pro přijetí záloh, na včasné zpracování rozvrhů zaměstnání velitelské přípravy záložních důstojníků i samotné zpracování písemných příprav podle předpisu Všeob. 7-7. Vedli jsme velitele k seznámení s výběrem doplňku důstojníků i praporčíků v záloze a k jejich před-

běžnému zařazení do funkce. Ihned po nástupu byli organizačně začleněni a důraz jsme položili na seznámení s funkčními povinnostmi, zejména v poli. U některých odborností se nám osvědčila soustředěná příprava v rámci svazku.

K přípravě jednotek a specialistů

Zde jsme se v první etapě zaměřili na přípravu kadrových jednotek. Plnění úkolů bojové a politické přípravy jsme rozplánovali v závislosti na přidělení výcvikových prostorů s cílem, aby každá rota prodělala slaďovací taktické cvičení. Vždy na závěr výcviku osádky, družstva a čtyři jsme provedli slaďnost. Plynule probíhala tankostřelecká a střelecká příprava, byly plněny úkoly školních a bojových střelb. Průběžně jsme prověřovali i ostatní témata jednotlivých druhů příprav. Důraz jsme položili na přípravu a vycvičenost jedné až dvou bojových průzkumných hlídek u každého praporu. Jeden msp. jsme připravili k překonávání vodních toků plavbou na OT. Jako nejefektivnější forma výcviku jednotek druhů vojsk a speciálních vojsk byl soustředěný výcvik v rámci svazku. Soustředění průzkumných, ženijních, protiletadlových a chemických jednotek jsme zakončovali taktickoodborným cvičením. Zvýšenou pozornost jsme věnovali soustředěnému výcviku odřadů odstranění následků útvarů i svazku. Ve výcviku dělostřeleckých jednotek jsme se zaměřili na palebnou službu ve dne i v noci a spolehlivé zvládnutí úkolů v přehradné palbě, soustředěné palbě a hromadné palbě. Palebné jednotky jsme cvičili v ničení tanků nepřítele přímou střelbou. Proběhla taktická cvičení baterií a nácviky palby v oddíle. U ženijních jednotek i v ženijní přípravě vševojskových jednotek jsme se zaměřili na budování míst velení a pozorovatelů, zabezpečení pohybu jednotek po cestách i terénem v zimních podmínkách, ženijní průzkum vodní překážky a zřizování jednotlivých přepravišť. U vševojskových i ženijních jednotek jsme procvičovali zřizování průchodů v minových polích s využitím mechanického odminovače a výbušného odminovače, budování obrany v zimních pod-

Po ukončení velitelské přípravy byli všichni zařazení do funkce a jejich další příprava probíhala ve skupinách a odděleních štábů; u jednotek s cílem dosáhnout dalšího slaďení a připravenosti ke cvičení.

mínkách s využitím návěsných buldozerových zařízení, trhavín i ručně. Připravili jsme skupiny pro zneškodňování jaderných min. U všech jednotek jsme kladli důraz na zvládnutí prostředků protichemické obrany jednotlivce v zimních podmínkách, zvládnutí organizace částečné speciální očištění i úplné očištění na MSO. Nacvičovali jsme se všemi jednotkami dlouhodobé nošení ochranných masek a proběhl soustředěný výcvik signalistů— pozorovatelů v trvání pěti dnů. Spojovací jednotky jsme procvičovali při taktickoodborných cvičeních, při VŠC a štábních nácvicích. Značnou pozornost jsme věnovali přípravě a výcviku pořádkových jednotek a jejich dobrému materiálnímu zabezpečení. Jejich výcvik probíhal soustředěně v rámci svazku. Připravili jsme svazkovou pořádkovou rotu, u vševojskových útvarů pořádkové čtyry a u vojskových útvarů pořádková družstva. Současně probíhala příprava velitelských a zabezpečovacích jednotek. Důraz jsme položili na správné a rychlé zaujímání velitelských stanovišť, organizaci života na nich se zabezpečením bojové činnosti. Řešili jsme i otázky polních pracovišť pro jednotlivá oddělení, skupiny štábů a jejich materiální vybavení. Nacvičili jsme způsoby rychlého opuštění místa velení a sestavení jednotlivých prvků za přesunu. Při výcviku jsme uplatňovali nově vydanou pomůcku GŠ ČSLA. Na štábu jsme dostatečně nezvážíli okolnost, že u provozní roty štábu došlo k řadě kadrových změn a že nové velení roty není dostatečně připraveno zvládnout všechny složitější a náročné úkoly, což se odrazilo v průběhu vlastního cvičení. Do konce roku 1976 se nám v podstatě podařilo úspěšně ukončit přípravu kadrových jednotek.

K přijetí a výcviku záloh

Předem jsme zpracovali cvičnou dokumentaci, rozvrhy zaměstnání a písemné přípravy. Velmi podrobně jsme připravili časový plán využití přiděleného výcvikového prostoru, kam jsme

předem poslali výcvikovou techniku a materiální zabezpečení výcviku. Při nástupu záloh jsme rozvinuli plánovaná pracoviště a procvičovali všechny zvláštní skupiny. Tím jsme ověřovali

realnost zpracovaných plánů a měli možnost zjistit rezervy ke zkrácení časových norem. Současně jsme procvičovali všechny způsoby předkládání různých hlášení. Zvláštní cvičení přispělo k prohloubení znalostí této problematiky. Po přijetí záloh a jejich zařazení jsme překročili ke bojovému stmelení. Jiné jsme využili přiděleného výcvikového prostoru a celá řada záložníků ještě v den nástupu tam byla převezena. Podle zpracovaných plánů jsme zahájili náročný a intenzivní výcvik s důrazem na bojové sládní jednotek na taktickopořadových zaměstnáních rot a praporu. U jednoho praporu jsme organizovali výcvik pro vrtulníkůvé výsadky. Průzkumníky ze zálohy jsme cvičili se zaměřením na sládní činnosti ve skupinách při plnění úkolů v různých druzích bojové činnosti. Na závěr jejich přípravy proběhla taktickopo-

řadová zaměstnání na téma „Průzkumná skupina za útoku“. U protiletadlových baterií proběhla taktickopořadová a taktická zaměstnání k sládní po doplnění zálohami. Dělostřelecké baterie měly taktická cvičení a byla sládní taktickopořadová cvičení v oddílech. Nacvičovali jsme řízení palby v oddílu i nácvik řízení palby v celé skupině. Jednotky ženijních odborností jsme vedli do určeného prostoru na řece Labi, kde měly výcvik na tekoucí vodě. Se spojovacími jednotkami jsme procvičovali rádiový provoz na střední a velké vzdálenosti. Chemické jednotky měly kontrolní zaměstnání ke sládní družstev a zvládnutí přiděleného materiálu. U velitelských, týlových a technických jednotek jsme zaměřili přípravu na sládní s doplnky záloh a zvládnutí přidělené techniky. Řidiči záložníci absolvovali cvičné jízdy.

K technickému zabezpečení

Značnou pozornost jsme věnovali přípravě techniky na cvičení. Osvědčilo se nám na základě znalostí stavu připravenosti osádek, techniky a úkolů jednotlivých útvarů diferencovat úkoly, plány příprav osádek tanků, řidičů OT, automobilů a přípravy techniky. U všech útvarů jsme důsledně vysvětlili úlohy co do obsahu a způsobu provedení. S veliteli útvarů, jejich ZVP a ZVT jsme vyřešili organizační zabezpečení. Úkoly této přípravy se promítly do osádky a řidiče. Při jejich přípravě se zaměřili na způsob a organizaci technického zabezpečení všech fází se vysvětlením jejich úloh v duchu zásady, že osádka a řidič jsou první technici, kteří začnou s opravou techniky při jejím nuceném vyřazení z boje. Včas jsme organizovali pomoc technických oprav pluků i svazku tam, kde si situace v řešení koeficientu technické pohotovosti vyžadovala zásah specialisty. Pro takové případy vyřešit rychlý odběr potřebného náhradního dílu až ze skladu svazku přímo, bez zdržujícího mezičlánku, pak potřebu schvalovat dodatečně. U tankových osádek a obsluh OT jsme procvičovali přípravu tanků a OT k překonávání vodních překážek, úkoly prvé a druhé etapy. Hlavní pozornost při přípravě osádek a řidičů základní služby i ze záloh jsme věnovali nutnému sevcení v řízení v zimních podmínkách s důrazem na cvičení č. 5 podle T-6-4. Učili jsme je zvládnout zásady provozu techniky v zimě, včetně praktického procvičování v použití všech předepsa-

ných prostředků. Proškoliili jsme řidiče a osádky v opatřeních k zamezení vzniku požáru techniky. S předstihem jsme organizovali soustředěný výcvik záchranných vyprošťovacích skupin na řece Labi. Dílenské specialisty jsme proškoliili ve vykonávání oprav v polních podmínkách. Procvičovali jsme rozvinutí technických oprav v poli, zásady vyprošťování a odsunu poškozené techniky s důrazem na bezpečnostní opatření. Zaměřili jsme se i na osobní vybavení opravářů a dílenských specialistů pro opravy v zimě a v noci. Šlo o oteplovací prostředky a hlavová svítidla k tomu, aby specialista měl volné ruce a při práci si mohl lehce a přesně posvítit. Včas jsme řešili i doplnění dílenských prostředků. Osvědčilo se vhodně rozptýlit pomůcky zimního provozu a náhradní díly do dílen, aby se tak zkrátil čas přesunu náhradního dílu a zásahu, zejména při přesunech a bojových akcích až z týlu. V přípravě techniky jsme kontrolovali bezvadnou funkci motorů a systémů, které jeho činnost zabezpečují, palivový, mazací a chladicí systém, na systémy řízení a brzd, u automobilů prověřili zejména souměrnou funkci brzd v podélné ose automobilu s cílem předejít haváriím z možného smyku vozidla. Kontrolovali jsme individuální ohříváče, startovací obvody, správné množství a složení nemrznoucí směsi, všechny prostředky k zabezpečení provozu v zimě, včetně kontroly a doplnění hasicích přístrojů. Vyžadovali jsme přísný režim v ošetřování akumu-

látorových baterií. Probíhala technická ošetření vozidel tak, aby byla zabezpečena stanovená norma kilometrů do příštího technického ošetření. U techniky pro cvičení proběhly komisionální prohlídky. Připravenost osob, techniky a

technických prostředků sehrála svou úlohu a podílela se významně na splnění úkolu. Potvrdilo se, že řidiči i specialisté ze záloh po uvedené přípravě byli schopni úkoly technického zabezpečení kvalitně plnit.

K materiálnímu a zdravotnickému zabezpečení

Pozornost jsme věnovali skutečnému zabezpečení jednotek v polních podmínkách a v zimě. Při cvičení jsme doplnili vzorovou dokumentaci a metodiky práce na týlových velitelských stanovištích. K zabezpečení organizované ochrany a obrany TVS a týlových prostorů jsme procvičovali strážní a zabezpečovací jednotky. Organizovali jsme ukázková zaměstnání pro rtz a čtz k převzetí a předání pohyblivých zásob. Vypracovali jsme podrobnou kalkulaci vyvezení pohyblivých zásob vlastními a přidělenými prostředky. Dobře se osvědčilo důsledné školení velitelů, štábů, jednotek, včetně záloh v otázkách prevence omrzlin a péče o vojáka v zimních podmínkách. Do zahájení cvičení proběhly u všech účastníků cvičení lékařské prohlídky. V rámci zdravotnické výchovy byly u všech účastníků pěstovány pevné návyky v dodržování hygienicko-protepidemických opatření, zejména proti účinku nízkých teplot a poskytování první pomoci. Organizovali jsme metodické nácviky zdravotních etap a prověřovali provozuschopnost polních lázní, včetně výcviku jejich obsluh. Pozornost jsme věnovali i přípravě cvičného materiálu a poskytování první pomoci označených raněných a pomůckám pro vytyčení obvažit, odsunových cest pro cvičné odsuny. U všech útvarů se osvědčily ukázky vystrojení vojáků pro zimní období s použitím všech zimních doplňků. Zabezpečili jsme pro všechny účastníky cvičení dva páry bot v potřebných velikostech, včetně konzervačních prostředků. Byly připraveny prostředky pro vyhřívání ubytovacích prostorů a sušáren pro stejnořadové součástky a boty. Zvýšenou pozornost jsme věnovali vojákům na odloučených stanovištích, zejména ve strážní a na pořádkových stanovištích. Stany jsme vybavili oteplovacími vložkami a prověřili úplnost příslušenství. Pozornost jsme věnovali pří-

pravě hospodářských výdejn, skladům proviantu v polních podmínkách s důrazem na jejich oteplení a ochranu proviantu proti zmrznutí. Připravili a zdokonalili jsme prostředky pro ohřátí vody. U kuchařů jsme dbali na vyšetření bacilosocietv a zdravotní prohlídky směn pracujících v hospodářských výdejnách. Proviantní výstroj jsme kontrolovali a doplnili. Pečlivě jsme zkontrolovali nemrznoucí směsi, její domíchání, úpravu převodových olejů a jejich zředění. Připravili jsme všechny prostředky k likvidaci úniku ropných produktů v poli, včetně propagace a výstražných tabulí. Zkontrolovali jsme funkční vlastnosti agregátů u automobilních cisteren. Značné úsilí jsme vynaložili na zabezpečování dostatečného množství polních kamínek s úplným příslušenstvím na zabezpečení nouzového osvětlení stanů. Pro polní tábořiště jsme připravili hasicí přístroje a nářadí k hašení požárů v dostatečném množství. Nemalé úsilí si vyžádalo i zabezpečení dostatečného množství paliva včetně doplnění štábních a speciálních vozidel. Osvědčila se nám ukázková zaměstnání pro přepravu po železnici a praktické nácviky v nakládání a vykládání techniky, proškolení všech funkcionářů převozů s přípravou předepsané dokumentace. Před zahájením každého převozu jsme důsledně poučili všechny účastníky převozu. Včas jsme řešili přípravu klínů, hřebů a vázacích drátů pro každý převoz. Pro zabezpečení silničních přesunů jsme připravili sněhový pluh, vyčlenili vozidla s posypovým materiálem a každé vozidlo vybavili pytle s pískem. V průběhu celé přípravy jsme značnou pozornost věnovali poučení a praktickému dodržování bezpečnostních opatření podle MNO 2-6, příloha 2 doplněných o další konkrétní otázky.

Ke kontrole a pomoci

V opatřeních ke kontrole a pomoci jsme stanovili jenom základní opatření, podrobně však jsme tyto úkoly uvá-

děli v měsíčních plánech činnosti velitele a štábu svazku na daný kalendářní měsíc. Zaměřili jsme se na prověrky sla-

dění jednotlivých štábů útvarů, přípravu pomůcek a dokumentů pro práci v poli i splnění jednotlivých opatření plánu. Zvýšenou péčí jsme věnovali velitelské přípravě s důstojníky a praporčíky v záloze. Vždy před vyvedením jednotek do vojenských výcvikových prostorů jsme měli kontrolní zaměstnání. Výcvik ve výcvikovém prostoru řídily operační skupiny štábu svazku a zakončovaly jej prověrkami bojového sladění osádky, družstva, čety a roty. U jednotek druhů vojsk probíhala kontrolní zaměstnání a přezkušování specialistů daného druhu vojska. V době zvláštního cvičení při přijetí záloh štábem svazku, organizoval kontrolu a pomoc při zařazení záloh, při počátečním stmelení, organizaci stranickopolitické práce, materiálního a technického zabezpečení. V dalším řídil bojové stmelení záloh přímo ve výcvikovém prostoru. Před zahájením cvičení komise svazku organizovala u všech útvarů pořadové prohlídky, které zaměřila na kontrolu zařazení a organizaci na cvičení, splnění opatření v oblasti stranickopolitické práce, stav techniky a materiálu, znalost bezpečnostních opatření, prevence proti omrzlinám a na

celkovou úroveň přípravy na cvičení. Pořadové prohlídky ukázaly na řadu problémů a nedostatků, zejména v materiální oblasti, vybavenosti jednotlivých vojáků i na některé nedostatky v samostatné organizaci na cvičení. Ukázalo se, že je nutné mít ještě určitou časovou rezervu před odjezdem na cvičení, aby zjištěné nedostatky mohly útvary důsledně odstranit.

Ještě několik poznámek k **organizaci socialistického soutěžení**. Jak jsem již uvedl, velitel svazku vydal zvláštní rozkaz k organizaci soutěže. Na počátku jsme se dopustili chyby v tom, že jsme do určité míry spoléhali na vydaný rozkaz v domněnku, že se soutěž plně rozběhne. Opoměli jsme důležitou zásadu, že nestačí soutěž vyhlásit, vydat kritéria, ale že je nutné lidi k plnění úkolů soutěže organizovat a vést. Druhým negativním jevem bylo, že jsme důsledně soutěž nevyhodnocovali průběžně již od samého počátku.

Přes tyto nedostatky nám socialistická soutěž v celém přípravném období velmi pomohla k úspěšné přípravě svazku na cvičení.